

Põhikooli III aste

8. klass

Muuseumitundide külastamiseks on vajalik eelregistreerimine. Tunnid on tellitavad teile sobival ajal ja laste vanusele vastavas pikkuses.

Aastaringsed muuseumitunnid

TEEMA	MUUSEUMITUND/ PROGRAMM/ KESTUS	SISU/TEGEVUS(ED)	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
Talurahvakohtud	Vallamajast vaestemajani (1,5 tundi)	Eesti talurahva omavalitsuse kujunemist tutvustavas muuseumitunnis külastame vanu Karilatsi vallakeskuse hooneid – magasiaita, valla- ja vaestemaja ning koolimaja. Arutame, milliseid ameteid talupojal vallas tuli pidada. Toimub rollimänguline kohtuistung.	Ajalugu, eesti keel.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
Koolielu	Kikas kutsus kooli (1,5 tundi)	Astume näitusel „Kuke kannul kooliteel“ läbi sajandite, mil Eesti talulastele on kirjatarkust jagatud. Räägime, kuidas kool, õppimine, haridus ja haritus Eestimaal on aja jooksul muutnud. Vanas klassitoas õpime talulaste kombel, aga arutleme ka, milliseks võiks kool muutuda tulevikus.	Ajalugu.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
Taluelu	Tuli - kõige peremees (1,5 kuni 2 tundi)	Pirrust petrooleumilambini. Kuidas saadi ja hoiti tuld enne tikkude tarvituselevõttu? Mis valgustas pimedat rehetuba? Valgus-, soojusallikatest ja paljust muust vestleme muuseumitunnis.	Füüsika, ajalugu.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
Kohalik keel	Keel kui identiteedi kandja: eesti keel ja võro kiil (1 tund)	Omakultuur ja kultuuriline mitmekesisus. Loeme võrukeelset "Kalevipoega". Viktoriin. (Võimaluse korral viib tunni läbi Võru Instituudi teadur)	Eesti keel, kirjandus.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum, tel +372 7821 798/+372 56297242 ja info@lauluisa.ee lauluisa.ee

Rahvajutud	Jutt tuleb jutust (1,5 tundi)	Jutuvestmine, mõistatamine ja mängimine on olnud osa meie esivanemate argielust. Kust tulevad meie rahvajutud, legendid ja muinasjutud saab selgemaks, kui istud pimedas rehetoa või ronid üles veski kivilaele. Saab nii jutte kuulata, kui neid ise vesta ja mõne jutu võib isegi valmis mõtelda.	Kirjandus, eesti keel.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
Ajalugu	Ajaloo allikal (45 minutit)	Muuseumikogus on vanad ja veel vanemad asjad. Miks just need? Kust ajaloolased teavad, mis ajaloos juhtunud on? Millised on kirjalikud ja millised esemelised allikad, kuidas neid lugeda? Mis siis, kui sündmused pole kirja pandud? Kes on arheoloog ja mida ta uurib? Tunnis vaatame kiviaegseid Tamula, Kääpa ja Villa haa- ja asulaleide ning ka hilisematest aegadest pärit arheoloogilisi ja ajaloolisi museaale ja ürikuid ning räägime nende leidmis- ning interpreteerimislugusid.	Ajalugu.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuuseum.ee
20. sajandi ajalugu, kodukoha lugu	1940. aastate valikud (45 minutit)	Meil kõigil tuleb teha elus palju valikuid, osa neist on olulisemad kui teised. Ajaloo õppimise mõte on otsustusvõime arendamine. Ajalugu annab võimaluse vaadata meie eelkäijate tehtud otsuste tulemusi. Muuseumitunnis mõtiskleme valikute üle, mis olid Võrumaa noortel 1940. aastatel. Ajastusse sisse elamiseks proovime astuda päris inimeste kingadesse, olgu see metsa läinud Alfred, Rootsi põgenenud Karl või koju jäänud August. Mõtleme, millised olid nende valikud ja mida meie nende asemel teeks. Meil on võimalus teada saada, mis neist sai. Vaatame metsavennapunkri sisustust ja eluolu ning metsavendluse kohta käivat uut ekspositsiooniosa.	Ajalugu.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuuseum.ee
Kunst	Vastavalt eksponeeritud näitusele	Kunstitundidele annavad erineva sisu galeriis vahelduvad näitused, mille toel arutletakse, kuidas kunsti vaadata, kas kunstiteos jutustab lugu, millise tehnika abil on kunstiteos loodud jms.	Kunstiõpetus.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee Jana.Huul@wi.ee
Muuseumikogud	Muuseum kohvris (45 minutit)	Kohvritunnid sobivad ilmestama neid ajalootunde (ka teisi ainetunde), kus on juttu Eestist ja eestlastest. Programm elavdab koolitundi, tekitab huvi muuseumi ja seal hoiul olevate esemete vastu ning ärgitab lapsi ka oma ümbruskonnas huvilise pilguga ringi vaatama, sest iga möödunud päev on ju juba ajalugu.	Ajalugu, kirjandus, ühiskonnaõpetus.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee

Rahvakalender ja tähtpäevad

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	SEPTEMBER			
5. - 6. september	Mürgiseene nädal Mõniste Talurahvamuuseumis (1,5 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 2,5 tundi)	Õpime tundma seeni. Seenenäitus.	Loodusõpetus. Seened.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
9.- 13. september	Kasukast- tagini (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Vaatleme ja uurime riietust vanast-ajast tänapäevani. Uurime mustreid ja tikandeid.	Tööõpetus.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
16.- 20. september	Talupere saunapäev (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Saun on maainimese tohter: kuidas saunas tervist parandada.	Loodusõpetus. Inimene.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
23.- 27. september	Lambapäev Mõniste Talurahvamuuseumis (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Lammas annab villa: mida ja kuidas villast teha saab.	Loodusõpetus. Inimene, loomad.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
September	Muuseumipäev Karilatsis	Muuseumipäeva kestel saab klassitais lapsi osa 3-4 muuseumi/tegevustunnist (nt Maastikumäng, Elu rehetares, meisterdamine puust ja lõngast), aega jääb ka lõunasöögiks ja vabaks tegevuseks. Päeva on võimalik kombineerida vaheldumisi koolitundidega/mitme klassikomplektiga.	Ajalugu, tööõpetus, kehaline kasvatus.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
September	Elu rehetares (1,5 tundi)	Talu elu-olu tutvustavas muuseumitunnis saab tunda rehetare hõngu ning perenaise juhendamisel panna käe külge mitmele talutööle-toimetusele, et paremini ette kujutada sajanditagust igapäevaelu Eestimaal. Lisaks töödele tutvume ka rahvamängude ning jõukatsumistega, mida jõudeajal ette võeti.	Ajalugu, tööõpetus, kehaline kasvatus.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
24.-27. september	Karjalaste mihkclipäev (1,5 tundi)	Teeme lõket ja mängime karjalaste mängu - luurivedamist, vägikaikavedu jne. Kaeme rehetarre ja katame mihkclipäeva piknikulaua.	Inimeseõpetus, kirjandus, eesti keel.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	OKTOOBER			
1. - 5. oktoober	Leivanädal Karilatsis (1,5 tundi)	Suitsuhõngulises rehetas saad teadmise, kuidas leib on sajandeid eestlase lauale jõudnud. Käime läbi teekonna viljakülvist leivatüki suhupanekuni.	Inimeseõpetus, kirjandus, eesti keel.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
7.- 11. oktoober	Leiva- ja pudrunädal (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Viljateradest toiduni: jahvatame terad jahuks, valmistame leiba, saia, kohvi ja kamakäkki.	Loodusõpetus. Inimene. Taimed. Toit.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
14.- 18. oktoober	Linapäev (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Räägime linakasvatusest läbi aegade. Kupardame, lõugutame. Kammime linu. Ketrime ja haspeldame lõnga ning koome kangast. Valmistame näpunööri, köievõrget ja keeruga koormakõit.	Loodusõpetus. Inimene ja keskkond. Tööõpetus - arendab praktilisi oskusi.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
	NOVEMBER			
28. okt.- 1. november	Hingedepäev (1,5 tundi, koos muuseumi külastusega kuni 2 tundi)	Räägime hingepäeva kommetest Lõuna-Eestis.	Rahvakalendri tähtpäev.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
4.-8. november	Mardinädal Karilatsis (1,5 tundi)	Sandiskäimise kombed vanasti ja tänapäeval. Meisterdame sandimaske, laulame mardilaulu ja käime ka muuseumimajades.	Inimeseõpetus, kirjandus, eesti keel.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
11.- 15. november	Vana aja koolipäev Mõniste Talurahvamuuseumis (2 tundi, koos muuseumi külastusega kuni 2,5 tundi)	Milline oli koolis käimine ja õppimine sada aastat tagasi.	Tööõpetus - meisterdamine. Matemaatika - arvutamine. Eesti keel - lugemine, kirjutamine. Kehaline kasvatus - turnimine, võistlused.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
18. - 22. november	Kadrinädal Karilatsis (1,5 tundi)	Räägime ammuhest kombest – sandiskäimisest. Ehime ennast kadrisantideks, õpime kadrilaulu ja -mänge.	Inimeseõpetus, kirjandus, eesti keel.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	DETSEMBER			
6. - 21. detsember	Jõulud Karilatsis (1,5 tundi)	Kaasamängitav jõluetendus, kus käiakse erinevates muuseumimajades. Kindlasti kohtame mitmeid jõuluaja tegelasi nt jõulusokku.	Inimeseõpetus, kirjandus, eesti keel.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
12., 17., 18. detsember	Jõulunädal Mõniste Talurahvamuuseumis (2 tundi, koos toitlustamisega kuni 2,5 tundi)	Toimetame üheskoos jõulueelseid toimetusi kingituste, maiustuste ja juttude jutustamisega.	Rahvakalendri tähtpäev.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	VEEBRUAR			
21., 25., 26. veebruar	Liuge-liuge lihaheited (1,5 tundi)	Vastlanädalal räägime lähemalt liugumiskombestikust ja vastlatoitudest, mängime lumemänge, meisterdame vastlavurri.	Inimeseõpetus, kirjandus, eesti keel.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
18.-21. veebruar	Palju õnne, Eesti! (1 tund)	Karilatsi koolimajas rändame läbi saja aasta ning otsime esemeid, fotosid, sündmusi, mis jutustavad meie 100 aasta vanuse kodumaa ajaloost.	Ajalugu.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	APRILL			
6.-9. aprill	Kiigenädal Karilatsis (1,5 tund)	Lõuna-Eestis algab kiigelkäimine ülestõusmispühadega. Kiigume, otsime "linnupesasid" koos mõisatustega, värvime vanamoodi pühademune, mängime traditsioonilisi mänge.	Inimeseõpetus, kirjandus, eesti keel.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	MAI			
27.- 29. mai	Talupere kevadtööd (kuni 2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Tutvustame talus tehtavaid kevadtöid.	Loodusõpetus. Inimene.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuseum@wi.ee www.monistemuseum.ee
Mai	Muuseumipäev Karilatsis	Muuseumipäeva kestel saab klassitais lapsi osa 3-4 muuseumi/tegevustunnist (nt Maastikumäng, Elu rehetares, meisterdamine puust ja lõngast), aega jääb ka lõunasöögiks ja vabaks tegevuseks. Päeva on võimalik kombineerida vaheldumisi koolitundidega/mitme klassikomplektiga.	Ajalugu, tööõpetus, kehaline kasvatus.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
Mai	Elu rehetares (1,5 tundi)	Talu elu-olu tutvustavas muuseumitunnis saab tunda rehetare hõngu ning perenaise juhendamisel panna käe külge mitmele talutööle-toimetusele, et paremini ette kujutada sajanditagust igapäeva elu Eestimaal. Lisaks töödele tutvume ka rahvamängude ning jõukatsumistega, mida jõudeajal ette võeti.	Ajalugu, tööõpetus, kehaline kasvatus.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
	JUUNI			
Juuni	Elu rehetares (1,5 tundi)	Talu elu-olu tutvustavas muuseumitunnis saab tunda rehetare hõngu ning perenaise juhendamisel panna käe külge mitmele talutööle-toimetusele, et paremini ette kujutada sajanditagust igapäeva elu Eestimaal. Lisaks töödele tutvume ka rahvamängude ning jõukatsumistega, mida jõudeajal ette võeti.	Ajalugu, tööõpetus, kehaline kasvatus.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
2.- 5. juuni	Suvistepühade kombed (1,5 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 2,5 tundi)	Kaseksalõhnalise suvistepüha pidamine talus.	Rahvakalendri tähtpäev.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuseum@wi.ee www.monistemuseum.ee
Juuni	Muuseumipäev Karilatsis	Muuseumipäeva kestel saab klassitais lapsi osa 3-4 muuseumi/tegevustunnist (nt Maastikumäng, Elu rehetares, meisterdamine puust ja lõngast), aega jääb ka lõunasöögiks ja vabaks tegevuseks. Päeva on võimalik kombineerida vaheldumisi koolitundidega/mitme klassikomplektiga.	Ajalugu, tööõpetus, kehaline kasvatus.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee